

A szomszéd ház utolsó lakója

Sötét volt, mire a délutáni alvásból fölébredtem. Kintről a város fényei csaptak be az ablakon, becsaptak, azt hittem egy pillanatra, hogy nappal van. Talán hajnalodik? Lelkiismeret-furdalásom támadt, hogy elfelejtkeztem valamiről, de mi is az? Egyáltalán ki vagyok én?

Az ablak előtt egy daru fordult. Vagy csak a szél mozgatta. A minap állították fel. A környeket a háború alatt nem bombázták, és az összes ház eredeti állapotában élte túl a háborút. A következő szűkös évtized alatt megkoptak, a rá következő két félszűkös évtized alatt mindegyiket felújították. Volt, amelyiket rosszul. Akkoriban nagyanyámék éltek itt, valahogy ő tudta lebeszélni a kivitelezőket, hogy a mienkről leverjék a stukkókat. A szemben levő ház volt mindig a legszebb. Ez sem elég mindenre. Most bontották. Na, nem kell megijedni. Felújítás. Hetek óta teherautók hordták ki az udvarából a téglát és a sített. De hová?

Sötétben biztos nem dolgoznak, gondoltam, közben arra jutottam, hogy csak késő délután van. Meghatározhatatlan zajok kavarogtak. Motorbúgás? Markolóhang? Légkalapács? Horkoló óriások?

Mintha tűkkel szurkálták volna a szobát, sárga és piros fények repültek keresztül, mozgattak árnyékokat, félarcokat, a falra rajzoltak álomjelenségeket. Ha fölkapcsolom az éjjeliszekrényen a kislámpát, és feltámasztom a falnak a párnát, esetleg olvashatnék egy félórát, mielőtt nekifogok az estének. Nem volt igazán kedvem se az esti dolgokhoz, se az olvasáshoz, de azért megpróbáltam kitapogatni a régimódi lámpa alján a kapcsolót.

Ne gyújts villanyt!

Ki van itt? Nem igazán ijedtem meg, pedig kellett volna. Egyedül vagyok itthon bezárt ajtó mögött, most mégis ül valaki az ágyam végében.

Olvasni szeretnék.

Inkább beszéljünk!

Azt is jobb világosan.

Akkor eltűnök.

Nem baj.

Dehogynem. Várj!

Mire? Ki vagy te?

Egy hontalan.

Hát az én lakásomban nem maradhatsz. Rendőrt hívok, mondtam, de nem lehettem igazán meggyőző. Gyors mozdulattal fölkapcsoltam a villanyt. Még láttam valami fekete árnyékot az ágy végén ülni, de aztán valóban elenyészett.

Feltápáskodtam. Megtapogattam, ahol az előbb az a valaki ült, ha ott volt egyáltalán. A hely se gyűrött, se meleg. Valószínűleg álmodtam. Mostanában nem szeretek aludni. Gyerekként, de még huszonevesként is élvezet volt az alvás. Mi lehetett benne olyan jó?

Az ember pár perc alatt elfelejti az álmait. De a kellemetlen emlék után visszamaradt egy kis fejfájás. Bevettem egy algopirint, egy darabig még olvasni se tudtam. Becsuktam a szemem, és gondolatok nélkül ültem a szobában. Ez jó volt.

Másnap nem történt semmi. Azaz persze történt ez-az, de ettől az álom szélén esett dologtól független volt, ez az álom szélén történő dolog valószínűleg nem történt meg, nem volt dolog, nem volt eset, estelen félfantáziálás volt.

Pár nap múlva az éjszaka közepén arra riadtam, hogy valaki a mellkasomon tartja a kezét. Mióta kórházban voltam egy éve, túl sokat alszom háton.

Ott állt az ágy mellett, nyurga és könnyű alak, és a kezét rám tette. Valahogy nem volt félelmetes az egész:

Ugye te csak egy kísértet vagy, és nem betörő?

Ha betörő lennék, már rég elvágtam volna a torkodat.

Akkor nem betörő volnál, hanem gyilkos.

Ez szőrszálhasogatás, fortyant föl, szeme fényesen villogott, mintha a daru reflektora sütne be a szobába, pedig gondosan elhúztam a sötétítőfüggönyt.

Mit akarsz?

Tanácsot kérni. Talán segítséget is. Nem húzhatnám meg itt pár napra magam?

Elgondolkodtam. Egy utcalakó társaságára nem igazán vágytam, mert köztudomásúlag bűdösek. Igaz, a kovid óta nem igazán van szaglásom. Vagy ha érzek valamit, inkább kitalált szagokat. De úgy tűnt, mintha ennek a sötét alaknak nem lenne szaga.

Sötét alaknak meg szó szerint neveztem, mindig sötétben jön, és nem látnok belőle semmit.

Most se kapcsolhatom föl a lámpát?

Van rajtam egy kámzsa, ami megvéd, de inkább ne.

Menj kicsit távolabb, ülj le oda a székre!

Nem vagyok bűdös.

Nem is mondtam. De ki vagy te? Milyen joron törsz be a lakásomba már másodszor?

Tudod, mi történik a szemközti házban?

Tudom. Átépitik.

Nem tudod. Tönkreteszik.

Én is ezt gondolom. Majdnem kétszáz éves fagerendák, téglák mennek a szemétkébe.

A denevérekre gondoltál már?

Igen, rájuk is gondoltam. Nyaranta az utca fölött denevérek szoktak körözni. Tényleg azon a padláson laktak?

Igen. Húsz denevér pusztult el.

Nem tudtak elmenekülni?

Hideg volt, hibernáltak kapaszkodtak a vastag, öreg gerendákba, amikor a belső udvarra ledobálták őket.

Denevérek nélkül nehéz lesz elképzelni itt az életet!

Ne félj, az elkövetők túlvilági bűnlajstromára fölkerült a dolog.

Mit számít az?!

Nagyon is számít. Az egyik csak ötszáz év tisztítótűre volt ítélve, de ettől módosult a megítélés. Száz évre változott...

Hiszen akkor jól járt!

De a pokolban.

Az rosszabb?

El se tudod képzelni, mennyire. Nincs szó az ott érzett fájdalom alakjára és méretére.

És egyáltalán, kik az elkövetők? Ezek a messziről hozott jámbor arcú munkások?

Az egyik esetében, aki észrevette a denevéreket, de nem segített rajtuk, igen. Különbözik persze a kitervelők, kivitelezők, haszonélvezők.

Van egyáltalán pokol?

Erre a rosszul feltett és buta kérdésre nem felelhetek.

Én viszont ez esetben nem fogadhatlak be.

Be akartál fogadni?

Dehogy. Azt se tudom, ki vagy.

Ha hagyod, elmondom.

Kíváncsi vagyok, mekkorát mersz hazudni!

Nemcsak denevérek laktak a szemközti házban. Hanem én is. A családommal.

De az egy irodaház! Minisztérium. A Nemzeti Hazugsághitelesítő Minisztérium. Az NHHM. Népszerű nevén a Nehogymár. Szóval nehogymár családostul egy irodaházban laktatok!

Igazán ideális hely volt. Estére lényegében kiürült.

Mekkora a család?

A feleségem, a lányunk meg a kutya.

Ők is jönnének?

Ide? Dehogy.

Talán nem elég előkelő nekik?

Nekünk ebben a városban semmi sem elég előkelő. De ezen már túltettük magunkat.

Talán Habsburgok vagytok? Vagy Romanovok?

Jó felé kapizsgálsz. De még ez sem elég előkelő.

Menj már!

A XIX. egyiptomi dinasztia tagjai vagyunk.

A kutya is?

Természetesen a kutya is.

Egy igazi Anubisz-kutya?

Bravó! Nem szoktak ráismerni erre a fajtára.

Hogy ismerhetnék rá? Nincs is itt a kutya.

Akkor az ágy túloldalán mintha egy sovány, de borjú méretű lény derengett volna föl.

Ez azért már mégiscsak sok!

Félsz a kutyáktól?

Fölkapcsoltam a villanyt. Persze nem volt ott se a kutya, se az az ember, akivel beszélgettem. Miket álmodom mostanában, méltatlankodtam, ugyan-

akkor valahogy laposnak találtam ezt a magyarázatot. Hajnalban elhúztam a függönyt, és a szemközti építkezést figyeltem. A házat szigorú kordon vette körül. Átellenben volt a beléptetőkapu. Olyan nehéz bejutni, mintha nem épp a pokolba vezetne ott az út, hanem a paradicsomba.

A minisztérium épületét a tér felől megtartották, de a hátsó oldalon földig lebontották. Az udvar helyén emeletmagas téglakupac. Egy jókora szürke állat szaglászott a sitt tetején. Füle égnek meredt, mintha meg akarná hallani, amit suttogok. Belebetegszem ebbe az építkezésbe. Tulajdonképpen mért zavar annyira? Teherautó hajtott be az udvarba, a kutya már nem volt sehol.

Ez így nem mehetett tovább! Semmi nem mutatott rá, hogy túl kimerült lennék, emiatt úgymond csillagokat vagy kutyákat kéne látnom. Eltekintve a kutyától meg a kísértettől, akiket tényleg láttam.

Szóval kísértet, ébredtem rá, hogy már biztos vagyok benne, kivel van dolgom. A következő este, épp csak lekapcsoltam a villanyt:

Végre elfogadod, ki vagyok?

Azt nem tudom, csak hogy mi vagy. Ez is egy foglalkozás?

Nem foglalkozás, ezt nem lehet választani. Nem tudom, jutalom vagy büntetés, de már több ezer éve kísértet vagyok.

Ezalatt se volt szükséged rám, elleszel ezután is.

Azért költöztünk ide, mert azt hittük, ez egy kísérteteknek való hely.

És az jó, vagy nem?

Ahol kísértetek vannak, ott van igazi élet is. Ahol kísértetek vannak, ott vannak legendák, ott van képzeletük az embereknek, ahol kísértetek vannak, ott diadalmaskodik a fantázia, és vereséget szenved a kisszerűség, közepeesség, a nagyizolás.

De mi a baj?

Lebontják az otthonunkat.

Ti tényleg a falakban laktok?

Nem. De valahogy kellene hozzá az öreg falak. Nem tudom elmagyarázni, hogyan van az, amikor mi lakunk valahol.

Természetesen jöhettek, szaladt ki a számon. De már nem nagyvonalúság volt, hanem önzés. Ki ne akarná, hogy itt a tehetség és a fantázia diadalmaskodjon? Egyébként is volt varázsereje a házunknak, hiszen itt mindenki 90 évig él, vagy akár tovább.

Valószínűleg elhelyezkedett az egész család, akármit is mondott, hogy csak egyedül jön. Egy darabig kevesebbet hallottam felőle.

Kávét!

Tessék?

És egy fekete öltönyt!

Nincs öltönyöm.

Fekete nadrág és pulóver! Egy fekete paróka!

Férfiparóka? Már nem szokás.

Akkor valami sapka. Napszemüveg.

Tényleg kérsz kávét? Gyere ki a konyhába!

Nem. Én is adok valamit. Hozz egy pohár üres forró vizet is. Az neked lesz.
Mire készülsz?
Meglátogatjuk.

Kit?

Hát a denevérgyilkost.

Hogy fogunk odajutni hozzá? És ki az? Mi a te neved? Mit akarunk tőle?

Túl sokat kérdezel.

Mind a négyen itt laktok?

Csak én és a kutya. Meg a denevérek.

A denevérek?

Látod az árnyékokat a plafon szélén?

Ujjával a sarok felé bökött, csak most vettem észre, milyen sötét van. Ugyanakkor nem volt teljesen sötét. A csillár fölött azonban minden teljesen fekete volt. Mint a cseppkövek lógtak róla a sötétség előőrsei, az iménti képtelen állítás szerint a denevérek kísértetei.

Mi most egy kísértethistóriában vagyunk?

Épp próbálok kilépni belőle. Csinálsz azt a kávé?

Kisiettem a konyhába, de az idegességtől annyira remegett a kezem, se-hogy se tudtam összerakni a szerkezetet, aztán meg az oldalán sisteregni kezdett. Kisietett hozzám, Ramszesznek hívnak, mondta és nyújtotta a kezét. Csak ne szorítsd meg nagyon!

A kávéfőző annyira megrettent tőle, azonnal szabályosan kotyogott. Tálcára tettem két csészét, cukrot, tejszínt, betöltöttem a kiskancsót. Besiettünk a szobába.

És a forró víz? Mindegy, majd beleteszed a kávéba. Ideülhet mellénk a kutya?

Imádom az állatokat.

Ő nem állat, hanem isten.

Ez sok volt. A képzelődésnek is van határa. Még szerencse, hogy bezárták a sárga házat, különben önként bevonulnék.

A szőnyeg picit felgyűrődött, de a kutyát nem láttam sehol.

Nekem kicsit emberibbnek kell lennem, neked kicsit kísértetiesebbnek!

Töltöttem két csésze kávé. Kint is besötétedett. Ahogy az első kortyokat fölhajtotta, összerázkódott, káromkodni kezdett, mint egy kocsis. Egy zacskót dobott az asztalra, intett, hogy a tartalmát tegyem a kávémba. Három szem szőlőcukor volt.

Lélegezz mélyeket, mondta, miközben a kávémat kavargattam, aminek régikastély-szaga volt.

Egyszerre húzd le az egészet. Égetni fog, de nem szabad félbehagynod.

Összerázkódtam a fájdalomtól, ugyanakkor mintha fényes szakadékba zuhantam volna. Beszipantott, mint egy tölcser, aztán az örvénylés fölfelé fordult, emelt, egyiptomi isteneket láttam. Ha láttam egyáltalán valamit.

Álltunk egymással szemben, két borostás arcú ötvenes, éreztem, hogy olyan kisugárzásom van, bármilyen nőt (mondjuk negyven fölött) meg tudnék hódítani.

Most nem szabad a nőkre gondolni!

Honnan tudod...

A kísértetekbe minden nő szerelmes. Főleg teliholdkor.

Most telihold van?

Nem, újhoid, és te nem is vagy kísértet, csak elvesztetted nem kísértet jelleged.

Hú de kacifántos.

Épp hogy nem! Gyere utánam! Átment a szomszéd szobába, de nem a megszokott kerülő úton, hanem egyenesen a közfalón át. Megbabonázva követtem.

Elmondjam, milyen volt átlépni a falon? Nem éreztem szűkösnek, nem kellett préselődni. Inkább bizseregni kezdett az egész testem. Mintha valahová egy csúszdán siklottam volna be, mint mikor egy méh belezuhan a virág belsejébe, és ott kedvenc táplálékára talál. Persze rögtön kizuhantam a másik oldalán. Alig tudtam állva maradni. Visszafordultam, hogy még egyszer érezzem ezt. Ramszesz elé állt.

Érted már?

Bevettetek?

Ideiglenesen. Én meg a kávétól kicsit besötétedtem, valóságosodtam.

Láttam az arcát. Sötétbarna volt a bőre. Fekete, olajosan fényes a haja. Gyorsan a szemébe húzta a sapkát, amit adtam.

Gyerünk! Ha most belépünk a falba, nem a szomszéd szobában fogunk kilépni, hanem nála.

Van ilyen? Azt hittem, csak a fantáziakönyvekben.

Mindig a könyvek formálják a valóságot. Most ilyen ostobácska. De nekünk kapóra jön.

Sehol se lehet nyugta az embernek?

Hogyan akar nyugodni?

Ramszesz lelökte a fejről a kámzsát. Rögtön sötétebb lett a helyiségben.

Hol voltunk? Nem tudom pontosan. Röhögés kerülgetett, hogy mi most szuperhősök vagyunk. Hősök? Majd meglátjuk, mi jön ki az egészből.

Maguk újságírók vagy merénylők?

Tetőled függ, mondta Ramszesz. Nekem nem okozna szorongást, ha megszabadulnánk tőled.

Elnéztem kettőjüket. Hogy kerülök én ide? Jó, szétverték a szomszédban a régi műemlék épületet, és ezt nagyon utálok. Jó, bűnözőknek tartom, akik ezt jogilag és üzletileg leboltolták, de ilyenfajta magánakciót egyáltalán nem terveztem.

Nekem viszont minden szorongást okoz, mondta, fölállt a bőrkanapéről, odalépett a bárpulthoz. Viszkit vagy konyakot?

Munka közben nem iszunk.

Akkor ez állami kivégzés? Azt hittem, a legjobban csinállok mindent.

Nem kivégzés, nem állami. És mindent iszonyúan csináltál.

Akkor viszont behívom az állami őrszemélyzetet.

Már kiiktattuk őket.

Kik küldtek? Az oroszok?

Te is elhiszel mindent, amit terjesztetek?
Semmit nem hiszek el, és ezt nem is mi terjesztjük.
Azt hiszed, büntetlen marad, amit csinálsz?

Persze. Ti akármit is akartok, az nem lesz büntetés. Egyébként nincsenek bűneim. Ti viszont már betörők vagytok, de még mást is elő tudunk szedni.

Belegondoltam, hogy Ramszesz szépen eltűnik a falban, rám meg majd rám tör a SZESZ, Szabadság Ellenőrző Szövetség.

Ne jogászkodj itt nekem, ne tedd tönkre életed utolsó félóráját!

Ez olyan hirtelen robbant ki belőlem, hogy végre sikerült megrémíteni. Elcsuklott a hangja és az ágyékán egy vízfolt kezdett növekedni. Úristen, milyen rettegésben élnek ezek! Vagy csak ócska anyagból vannak. Ez itt például közepes minőségű agyagból.

Lacikám, nem is szólsz, hogy vendégeid vannak?

Egy nő zúdult be a szobába, Ramszesz zavartan pillantott rám, bocsánat, lezártam az ajtókat, mondta a tekintete.

Te maradj ki ebből! Söpörte félre a feleségét Laci.

Mert úgy látszik, ez egy Laci. Szűkös ismereteim vannak országunk viszsza húzó élősködőiről, nem tudtam beazonosítani, ki lehet.

Téged meg akarnak ölni! Ebből nem maradhatok ki.

Ne félj, csak blöffölnek.

Nem félek.

Nem blöffölünk. De nem mondtuk, hogy meg akarunk ölni, csak azt, hogy nem okozna gondot.

Maguk úriemberek, kérhetek egy szívességet? A nő jóval fiatalabb volt a férjénél, igéző pillantással nézett rám, megdobogtatta a szívemet. Vagyis inkább a hasam közepéből szaladt föl a torkomig valami bizsergés. Éreztem, hogy őt is rázza a hideg: Elvághatom én a torkát?

Ramszesz meglepődött. Nem akartuk megölni, de tényleg úriemberek vagyunk, átengedjük a lehetőséget. Bár inkább a fojtókötelet javasolnám.

Laci röhögni kezdett. Klári, ezt az egész komédiát te rendezted meg! Ezért tudtak ezek ilyen könnyen bejönni! Vettem az üzeneted. Megemelem az apánzsodat egymillióval.

Klári arcán kétely és aggodalom hullámozott. Erősnek találod a tréfát?

Hát elég erős. Azt hiszem, beleőszültem. Maguk is elég jól csinálták. Nem akarnak a biztonsági embereim lenni?

Sajnos te már soha nem leszel biztonságban, mondta neki Ramszesz, mert mi elmegyünk, de itt hagyunk harminchat denevérkísértetet.

Szóval a minisztérium épületéről van szó: Nehogymár! Én direkt szóltam az építésvezetőnek, hogy vigyázzon a padláson lakó denevérekkel. Ő értette félre, és verette szét lapáttal az állatokat.

Ezt nekik magyarázza el!

Aztán már vissza is libbentünk a szobámba.

Mi volt ez a hülyeség? Semmit se értünk el.

Ramszesz rám nézett. Semmit? Szerintem ez az ember megértette, hogy van pokol.

El se mondtuk neki, hogy áthelyezik.

A felesége ügyesen megvédte.

A Lacika nem ezt gondolja. Most épp őrülten veszekednek. A fejét a lépcsőhöz veri, és azt sziszegi, hogy nem elválni fog tőle, hanem megszabadulni.

Akkor vissza kell mennünk?

Későn érkeztünk. A nő kitört nyakkal feküdt. Laci pisztolyt fogott ránk, és kétszer belelőtt Ramszeszba. Aki kiköpött egy kis kávét, mintha vér fröccsenne a szájából.

Ez nem volt kellemes, mondta, és kitekerte Laci kezéből a pisztolyt.

Elfelejtettünk szólni, hogy haláloed után egyenest a pokolba kerülsz! De most már mindegy. Úgyis mindjárt meglátod.

Csáky Donát Márk: Grisaille táj (Vihar)